

**Дії закладу освіти щодо
унеможливлення
насильства та жорстокого
поводження з дітьми**

Порядок реагування на випадки насильства та жорстокого поводження з дітьми

- Постанова КМУ від 04.06.2025 №658
- Постанова КМУ від 19.11.2025 №1513
- Лист Державної Служби у справах дітей від 15.01.2026 №180/05.00-3/13920/2025

Порядок реагування на випадки булінгу

- Наказ МОН від 28.12.2019 №1646
- Лист-роз'яснення МОН від 13.04.2020 №1/9-207

Порядок реагування на випадки домашнього насильства

- Закон України «Про запобігання та протидію домашньому насильству»
- Постанова КМУ від 22.08.2018 №658

1 крок

Затвердити Положення про запобігання та протидію насильству та жорстокому поведженню з дітьми в закладі освіти (далі – Положення)

У Положенні обов'язково визначаються:

- суб'єкти виконання (адміністрація, волонтери, працівники, інші залучені фахівці, які контактують із дітьми), до кого застосовується документ
- вимоги щодо політики найму працівників закладу освіти, пов'язані із політикою запобігання насильству (перевірка кандидатів на наявність судимостей, рекомендації)
- вимоги щодо навчання персоналу (обов'язкові навчання з питань захисту прав дитини)

Положення розробляється з урахуванням документів:

Типова програма унеможливлення насильства та жорстокого поведження з дітьми (постанова КМУ від 04.06.2025 N° 658)

Порядок реагування на випадки насильства та жорстокого поведження з дітьми (постанова КМУ від 19.11.2025 N° 1513)

Керівник закладу освіти:

- затверджує Положення та відповідає за його реалізацію
- забезпечує оприлюднення Положення, ознайомлення з ним своїх працівників, інших фахівців, які контактують із дітьми
- здійснює контроль за виконанням Положення

Заклад освіти також має затвердити:

- форму первинного повідомлення про підозру на випадок насильства щодо дитини згідно з додатком 1 [Типової програми](#);
- форму реєстрації внутрішнього інциденту (журналу безпеки) згідно з додатком 2 [Типової програми](#) або ведення обліку внутрішніх інцидентів (повідомлень про випадки насильства та жорстокого поведження з дитиною) в інший спосіб за рішенням закладу;
- форму анкети анонімного опитування для дітей згідно з додатком 3 [Типової програми](#).

Організація роботи із протидії насильству та жорстокому поведженню з дітьми: маршрут дій закладу освіти

2 крок

Створити комісію з розгляду випадків насильства та/або жорстокого поведження з дітьми (далі – комісія)

Керівник закладу освіти:

- формує склад комісії (за погодженням із службою у справах дітей за місцем розташування закладу освіти) та затверджує його
- організовує роботу комісії
- оприлюднює інформацію про склад комісії

Завдання комісії:

- ✍ збір та аналіз інформації щодо обставин випадку насильства та / або жорстокого поведження з дітьми
- ✍ оцінка потреб осіб, які є стороною насильства та / або жорстокого поведження з дитиною, в соціальних та психолого-педагогічних послугах і забезпечення таких послуг
- ✍ надання рекомендацій щодо добровільного проходження особами, які стали стороною насильства та / або жорстокого поведження з дитиною, відповідної програми для таких осіб

Склад комісії - не менше 5 осіб:

- ✓ голова комісії (керівник закладу освіти)
- ✓ заступник голови комісії
- ✓ секретар комісії
- ✓ члени комісії (працівники закладу освіти - педагогічні працівники, практичний психолог та соціальний педагог, представники служби у справах дітей, уповноваженого підрозділу органу Національної поліції (за згодою))

Комісія працює на постійній основі

ВАЖЛИВО!

До складу комісії не може входити працівник закладу, щодо якого надійшло повідомлення (скарга/заява) про випадок насильства або жорстокого поведження з дитиною/дітьми. **Член комісії, щодо якого надійшло повідомлення, виключається зі складу комісії**

Строк опрацювання комісією повідомлень (заяв/скарг) - **НЕ більше 10 робочих днів** із дня їх отримання

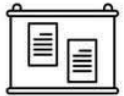
- ✍ підготовка пропозицій щодо внесення змін до положення про запобігання та протидію насильству та / або жорстокому поведженню з дітьми
- ✍ здійснення моніторингу виконання рекомендацій комісії і надання відповідної інформації службі у справах дітей
- ✍ розгляд висновків практичного психолога та соціального педагога або інших експертних висновків, що мають значення для об'єктивного розгляду заяви у разі їх надходження від батьків / законних представників дитини

3 крок

Організувати інформування працівників та проведення заходів для учасників освітнього процесу з підвищення обізнаності щодо протидії насильству та жорстокому поведженню з дітьми

Заклад освіти має розробити та/або поширити інформаційні матеріали з питань унеможливлення насильства та жорстокого поведження з дітьми шляхом:

розміщення на інформаційних стендах у приміщенні закладу освіти,

розповсюдження серед працівників, дітей, їхніх батьків у формі буклетів (листівок)

надсилання через батьківські, учнівські групи в месенджерах

розміщення на офіційному веб-сайті закладу освіти та його сторінках у соціальних мережах

поширення під час проведення тематичних семінарів, інших заходів для батьків

Керівник закладу освіти забезпечує:

- ознайомлення працівників закладу освіти, інших фахівців, які контактують з дітьми, із Положенням про запобігання та протидію насильству та жорстокому поведженню з дітьми **до початку їх роботи з дітьми, але у строк, що не перевищує 5 робочих днів** із дня початку роботи
- інформування працівників закладу освіти з питань унеможливлення насильства та жорстокого поведження з дітьми **за напрямками (темами)**, окресленими у пункті 11 Типової програми
- проведення навчань, тренінгів, профілактичних заходів для дітей, їхніх батьків, працівників закладу освіти з питань запобігання насильству та жорстокому поведженню з дітьми. **Формат таких заходів залежить від аудиторії та мети** (докладно - у пункті 11 Типової програми)

Для проведення інформування дітей, їхніх батьків, працівників закладу освіти можуть залучатися: експерти, фахівці, зокрема представники органів місцевого самоврядування, структурних підрозділів місцевих державних адміністрацій, служб у справах дітей, уповноважених підрозділів органів Національної поліції, надавачів соціальних послуг, закладів вищої освіти, а також психологи, соціальні педагоги, фахівці в галузі права, представники громадських об'єднань, іноземних неурядових організацій

Типова програма унеможливлення насильства та жорстокого поведження з дітьми (постанова Кабінету Міністрів України від 04.06.2025 N° 658)

**Лист фіксації проведеного інформування працівника
закладу освіти**

(назва закладу)

**щодо запобігання і протидії насильству та жорстокому
поводженню з дітьми, захисту їх від усіх форм насильства**

Я, _____,

(прізвище, ім'я, по батькові)

Ознайомлений/ознайомлена з **Положенням про запобігання та протидію насильству та жорстокому поведженню з дітьми,** поінформований/поінформована про захист дітей від усіх форм насильства, у тому числі домашнього насильства, експлуатації, найгірших форм дитячої праці, інших проявів жорстокого поводження з дітьми, про ознаки (індикатори) різних форм насильства та жорстокого поводження з дітьми, порядок взаємодії суб'єктів з метою реагування на такі випадки та організації надання дитині необхідної допомоги, дії та заходи щодо надання дитині екстреної допомоги у зв'язку із загрозою її життю та здоров'ю внаслідок насильства.

(дата)

(підпис)

Організація роботи із протидії насильству та жорстокому поведженню з дітьми: маршрут дій закладу освіти

4 крок

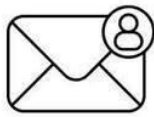
Напрацювати в закладі освіти механізм подання повідомлень про випадки насильства та жорстокого поведження з дітьми

Механізм подання повідомлень повинен передбачати:

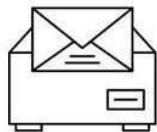
- інформування дітей та їхніх батьків, працівників закладу освіти про їх обов'язок повідомити про випадки насильства та жорстокого поведження з дітьми з наданням інформації про шляхи інформування про такі випадки;
- організацію доступних та безпечних способів отримання повідомлень про можливі випадки насильства, зокрема анонімно за бажанням особи, яка залишила повідомлення:

телефонний зв'язок

електронний лист

схрiнка для повідомлень

Типова програма унеможливлення насильства та жорстокого поведження з дітьми (постанова Кабінету Міністрів України від 04.06.2025 № 658)

У разі потреби керівник закладу освіти **може визначати відповідальну особу** для здійснення заходів щодо унеможливлення насильства та жорстокого поведження з дітьми, яка реєструватиме повідомлення, що надійшло, в журналі обліку (у паперовій та/або електронній формі) та забезпечуватиме його підготовку до розгляду.

ЗВЕРНІТЬ УВАГУ, що відповідно до пункту 5 Типової програми ведення обліку внутрішніх інцидентів (повідомлень про випадки насильства та жорстокого поведження з дитиною) **може здійснюватися і в інший спосiб за рішенням закладу.**

Заклади освіти з цілодобовим перебуванням/проживанням дітей забезпечують:

функціонування в доступному для дітей місці телефону та/або електронного пристрою з доступом до Інтернету з дотриманням вимог, визначених пунктом 22 Порядку реагування;

постійне інформування дітей про їх право та можливість звернення щодо порушення їх прав, зокрема щодо випадків насильства та жорстокого поведження з ними або загрози їх життю чи здоров'ю, а також випадків насильства та жорстокого поведження або загрози життю чи здоров'ю інших дітей.

Порядок реагування на випадки насильства та жорстокого поведження з дітьми (постанова КМУ від 19.11.2025 № 1513)

Організація роботи із протидії насильству та жорстокому поведженню з дітьми: маршрут дій закладу освіти

5 крок

Здійснювати оцінку ризиків при прийомі на роботу осіб, які матимуть безпосередній або опосередкований контакт з дітьми

Керівник закладу освіти повинен забезпечити:

проведення опитування під час працевлаштування осіб, які матимуть безпосередній або опосередкований контакт з дітьми, яке може включати запитання ситуаційного характеру щодо насильства або жорстокого поведження із дитиною, з метою виявлення можливої схильності особи до агресії, насильницької поведінки, жорстокого поведження.

Типова програма унеможливлення насильства та жорстокого поведження з дітьми (постанова Кабінету Міністрів України від 04.06.2025 № 658)

Порядок реагування на випадки насильства та жорстокого поведження з дітьми (постанова КМУ від 19.11.2025 № 1513)

Забороняється працювати у контакті з дітьми особам, інформацію про яких внесено до Єдиного реєстру осіб, засуджених за злочини проти статевої свободи та статевої недоторканості малолітньої особи (стаття 10 Закону України "Про охорону дитинства")

Єдиний реєстр осіб, засуджених за злочини проти статевої свободи та статевої недоторканості малолітньої особи (ЄРЗСН)

Єдиний реєстр засуджених та осіб, узятих під варту

Порядок дій для отримання витягу з ЄРЗСН викладений у Розділі V Порядку формування та ведення Єдиного реєстру засуджених та осіб, узятих під варту, затвердженого наказом Міністерства юстиції України від 26.06.2018 № 2023/5

Відповідно до пункту 3 Розділу V Порядку формування керівники дошкільних закладів освіти, середніх закладів освіти, позашкільних закладів освіти... або іншої установи, організації, зобов'язаної здійснювати нагляд за малолітніми особами або надавати послуги медичного, освітнього чи соціального характеру таким особам – можуть отримувати витяг з ЄРЗСН за письмовою заявою у зв'язку з вирішенням питання щодо прийняття особи на роботу.

Організація роботи із протидії насильству та жорстокому поведженню з дітьми: маршрут дій закладу освіти

6 крок

Забезпечити оперативне реагування у випадку виявлення ознак насильства або жорстокого поведження з дитиною

Порядок реагування на випадки насильства та жорстокого поведження з дітьми (постанова КМУ від 19.11.2025 № 1513) визначає механізм реагування на випадки насильства та жорстокого поведження з дітьми в закладах освіти, які сталися у приміщенні, на території закладу або під час заходів поза його межами, організатором (співорганізатором) яких є заклад освіти

Дії працівників закладу освіти

- ✓ живають невідкладних заходів для припинення насильства або жорстокого поведження з дитиною;
- ✓ надають домедичну допомогу, викликають бригаду екстреної (швидкої) медичної допомоги (за потреби);
- ✓ невідкладно звертаються до органів Національної поліції, повідомляють керівнику закладу освіти, батькам у паперовій або електронній формі (крім випадків, коли керівник закладу, батьки є кривдниками дитини);
- ✓ повідомляють засновнику закладу освіти або органу управління, якому підпорядковується заклад, у випадку виявлення насильства та/або жорстокого поведження з дитиною з боку керівника закладу освіти

Дії керівника закладу освіти

- ✓ протягом 1 доби з дня надходження розглядає усні та письмові заяви (скарги, повідомлення) про випадки насильства та жорстокого поведження з дітьми, забезпечує опрацювання комісією отриманих повідомлень;
- ✓ протягом 3 годин повідомляє про виявлення ознак насильства та жорстокого поведження з дитиною (в письмовій формі, зокрема електронною поштою) батькам дитини (крім випадків, коли батьки є кривдниками дитини), органам Національної поліції та службі у справах дітей з одночасним інформуванням про це територіального органу Нацсоцслужби, Державної служби у справах дітей;
- ✓ протягом 3 робочих днів з дня отримання повідомлення скликає засідання комісії

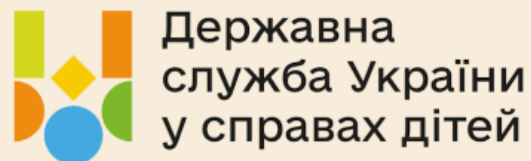
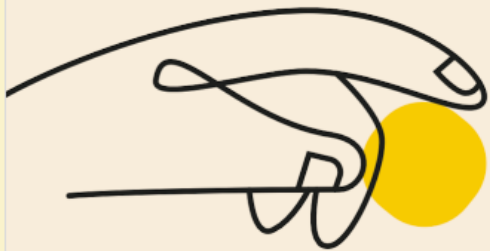
Дії комісії закладу освіти

- ✓ засідання комісії проводяться очно (в разі потреби - дистанційно чи у змішаному форматі) **не пізніше ніж протягом 3 робочих днів** з дня отримання повідомлення у разі виявлення ознак насильства та жорстокого поведження з дитиною;
- ✓ строк опрацювання комісією повідомлень та виконання нею своїх завдань **не має перевищувати 10 робочих днів** із дня їх отримання керівником закладу
- ✓ голова комісії доводить до відома заінтересованих осіб та Державної служби у справах дітей рішення комісії згідно із протоколом засідання та здійснює контроль за його виконанням.

Дії засновника закладу освіти

- ✓ у разі відсутності керівника закладу освіти чи особи, на яку покладено виконання обов'язків керівника, виконує функції керівника закладу освіти, передбачені пунктом 5 Порядку реагування;
- ✓ у разі надходження повідомлення стосовно керівника закладу освіти забезпечує виконання завдань і функцій, передбачених для керівника закладу освіти, визначених абзацами восьмим - десятим пункту 5 Порядку реагування

Форма-повідомлення про випадок насильства або жорстокого поводження з дитиною (відповідно до постанови Кабінету Міністрів України № 1513)

Форма-повідомлення для фіксації випадків насильства та жорстокого поводження з дітьми в закладах освіти, культури, охорони здоров'я, соціального захисту, фізичної культури і спорту, оздоровлення та відпочинку, молодіжних центрів, дитячих та молодіжних громадських об'єднань, інших громадських об'єднань, що є суб'єктами молодіжної роботи, у колективах яких перебувають діти або які контактують з дітьми (незалежно від типу і форми власності), які сталися у приміщенні, на території суб'єкта або під час заходів поза його межами, організатором (співорганізатором) яких є суб'єкт

У разі виявлених ознак насильства та жорстокого поводження з дітьми керівник зобов'язаний:

- **протягом 3-х годин повідомити Державну Службу у справах дітей, заповнивши форму за покликанням <https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSdZj0wIQlp-la5EDnioCdruFaTfcN-2PnF5N5C4FKAwPDAQxQ/viewform>**
- **протягом 10 робочих днів надіслати на електронну адресу [Державної Служби у справах дітей info@dsusd.gov.ua](mailto:info@dsusd.gov.ua) копії протоколів засідання комісії із розгляду даного випадку разом із супровідним листом закладу.**